

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2016-04-01 Nr. (18.16-31-1) RM-7738

DĖL IŠAIŠKINIMO PATEIKIMO

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau - VMI prie FM), vadovaudamasi nuo 2016 m. vasario 1 d. įsigaliojusiomis Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymo (toliau - VKĮ) nuostatomis dėl tarpusavio skolinimo, kai fiziniai asmenys, per tarpusavio skolinimo platformas (toliau - Platformos), teikia arba įsipareigoja suteikti vartojimo kreditus kitiems fiziniams asmenims, išnagrinėjo Jūsų paklausimą dėl Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) nuostatų taikymo, ir paaiškina:

Dėl fiziniams asmenims išmokamų palūkanų priskyrimo B klasės pajamoms

Praktikoje susidaro tokia situacija, kai fiziniam asmeniui (paskolos gavėjui) vieną vartojimo kredito paskolą per Platformą suteikia daugiau negu vienas fizinis asmuo (investuotojas).

Per Platformas fiziniai asmenys (paskolos gavėjai) moka palūkanas ne tiesiogiai kiekvienam fiziniam asmeniui (investuotojui), o Platformai, kaip juridiniam asmeniui. Todėl per Platformas išmokamos palūkanos yra priskiriamos B klasės pajamoms.

Atsižvelgiant į tai, Platforma, kaip juridinis asmuo, pasibaigus kalendoriniams metams, iki kitų metų vasario 15 dienos turi pateikti informaciją apie išmokėtas palūkanas metinėje gyventojams išmokėtų išmokų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų B klasės pajamoms, pažymą FR0471 (toliau - Pažyma FR0471).

Vadovaujantis GPMĮ 27 straipsnio nuostatomis, fiziniai asmenys (investuotojai) per kalendorinius metus gautas palūkanas (t.y. pajamas, priskiriamas B klasės pajamoms) patys turės deklaruoti metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje GPM308 ir nuo visų per kalendorinius metus gautų palūkanų sumos susimokėti 15 proc. pajamų mokesťį. Pažymime, jog vadovaujantis galiojančiomis GPMĮ nuostatomis, deklaruojamų palūkanų suma, gauta per Platformą, negali būti mažinama per kalendorinius metus patirtais nuostoliais (netekimais) dėl paskolų, kurių gavėjai bankrutavo ir / arba kitaip nevykdo mokėjimų laiku.

Atkreipiame dėmesį, jog minėtos nuostatos yra taikomos už 2015 ir vėlesnius mokesťinius laikotarpius.

Dėl paskolų teikimo individualios veiklos įregistravimo

Pagal GPMĮ 2 straipsnio 7 dalies nuostatas, individuali veikla - tai *savarankiška* veikla, kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį. Vertinant, ar gyventojų veikla gali būti kvalifikuojama kaip individuali veikla, būtina nustatyti veiklos savarankiškumo, versliškumo, tęstinumo požymių ir tokios veiklos tikslo - ekonominės naudos siekimo - buvimą, o taip pat tokios veiklos priskirtinumą įstatyme išvardintoms veiklos rūšims.

Savarankiškumas ir tęstinumas yra esminiai individualios veiklos požymiai, parodantys gyventojų individualios veiklos santykių skirtumą nuo darbdavio ir darbuotojo santykių.

Paklausime nurodytu atveju, teigiama, jog ne fiziniai asmenys (investuotojai), o pati Platforma, per kurią kitiems fiziniams asmenims (paskolos gavėjams) yra suteikiamas vartojimo kreditas, už fizinį asmenį (investuotoją) atlieka visus aktyvius veiksmus, t.y.:

- leško subjektų, kurie norėtų pasiskolinti per Platformą, t.y. vykdo aktyvius reklamos ir viešųjų ryšių veiksmus;
- Atlieka subjektų rizikos vertinimo, atitikimo įstatymų reikalavimams ir tinkamumo skolintis veiksmus;
- Vykdo atsakingo skolinimo veiklą;
- Vykdo paskolos gražinimo administravimą;
- Vykdo priverstinius išieškojimo veiksmus tais atvejais, kai paskolos gavėjas nevykdo savo įsipareigojimų laiku;
- Sprendžia ginčus su paskolų gavėjais;
- Teikia ataskaitas priežiūros institucijai;
- Atlieka kitus veiksmus.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstyta, manome, jog fizinis asmuo (investuotojas) neveikia ir esminių sprendimų, susijusių su vartojimo kreditu, nepriima savarankiškai, išskyrus tai kokio dydžio ir kokiam terminui paskola yra teikiama.

Atkreipiame dėmesį, jog nesant bent vieno iš minėtų individualios veiklos požymių, veikla nekvalifikuojama kaip individuali. Todėl VMI prie FM nuomone, fizinio asmens (investuotojo) kitiems fiziniams asmenims (paskolos gavėjams) suteikiamas vartojimo kreditas per Platformą nelaikomas individualios veiklos vykdymu.

Pažymime, jog VMI prie FM nuomonė dėl nevykdymo skirtų paskolų suteikimo ne per Platformas išlieka tokia pati, kokia yra išdėstyta GPMĮ 2 straipsnio 7 dalies apibendrintame paaiškinime (komentarė). Šiuo atveju, fiziniai asmenys (investuotojai), kurie ne per Platformas suteikia nevykdymo skirtas paskolas (įskaitant paskolas su nekilnojamojo turto įkeitimu), o vykdomos veiklos pobūdis atitinka visus individualios veiklos požymius, turi įregistruoti individualią veiklą pagal pažymą. Atsitiktiniai paskolų suteikimo sandoriai, kuriuose nėra "veršlišumo" elementų nelaikomi veiklos vykdymo požymiu.

Dėl reikalavimo teisės į suteiktą vartojimo kreditą perleidimo ir gautų pajamų apmokestinimo

Paklausime nurodytu atveju teigiama, jog fizinis asmuo (investuotojas), skolinantis per Platformą įgyja reikalavimo teisę pagal paskolos sutartį. Ši reikalavimo teisė yra individuali ir gali būti skirtingos vertės. Todėl yra atvejų, kai reikalavimo teisė per Platformą yra parduodama su priemoka arba su nuostoliu.

Tačiau parduodant reikalavimo teisę fizinis asmuo (investuotojas) taip pat nevykdo jokių aktyvių (reklamos, paieškos, administravimo, t.t.) veiksmų, tik nustato sumą, už kurią nori parduoti.

Atsižvelgiant į tai, manome, jog fizinis asmuo (investuotojas) neveikia ir esminių sprendimų, susijusių su reikalavimo teisės į vartojimo kreditą perleidimą, nepriima savarankiškai, išskyrus tai kokio dydžio atlygį nori gauti už reikalavimo teisės perleidimą.

Atkreipiame dėmesį, jog nesant bent vieno iš prieš tai minėtų individualios veiklos požymių, veiklos kvalifikuoti kaip individualios, negalima. Todėl VMI prie FM nuomone, fizinio asmens (investuotojo) reikalavimo teisės į vartojimo kreditą perleidimas (pardavimas) kitiems fiziniams asmenims (investuotojams) per Platformą negali būti laikomas individualios veiklos vykdymu.

GPMĮ 2 straipsnio 28 dalyje pateikiama turto sąvoka, pagal kurią nematerialus turtas (įskaitant ir turtines teises) yra priskiriamas turtui (kitam turtui), iš kurio perleidimo gautos pajamos, vadovaujantis GPMĮ 22 straipsnio nuostatomis yra laikomos B klasės pajamomis.

Pajamos už reikalavimo teisės į vartojimo kreditą perleidimą yra apmokestinamos atėmus GPMĮ 19 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotą įsigijimo kainą, o, taikant GPMĮ 17

straipsnio 1 dalies 27 punkto lengvatą nustatytą visoms per mokestinį laikotarpį iš kito turto perleidimo gautoms pajamoms, - iš gauto skirtumo dar atėmus 2500 Eur. Gautos pajamos ir apskaičiuota įsigijimo kaina, paties gyventojų, yra deklaruojama metinės pajamų deklaracijos GPM308 T priede.

Todėl, vadovaujantis GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 27 punktu, reikalavimo teisės į vartojimo kreditą pardavimo pajamų, gautų pardavus reikalavimo teisę, ir šio turto įsigijimo kainos ir kitų GPMĮ 19 straipsnyje nurodytų su šio turto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusių išlaidų skirtumas, neviršijantis 2 500 eurų per mokestinį laikotarpį yra neapmokestinamas pajamų mokesčiu. Per mokestinį laikotarpį 2 500 eurų viršijanti suma, vadovaujantis GPMĮ 6 straipsniu, yra apmokestinama 15 proc. pajamų mokesčiu.

Paklausime nurodytu atveju, atlygį, gautą už reikalavimo teisės į vartojimo kreditą perleidimą, taip pat išmoka pati Platforma. Todėl vadovaujantis aukščiau išdėstytu, Platforma, kaip juridinis asmuo, pasibaigus kalendoriniams metams, iki kitų metų vasario 15 dienos turės pateikti informaciją Pažymoje FR0471 apie fiziniam asmeniui (investuotojui) išmokėtą atlygį, gautą už reikalavimo teisės į vartojimo kreditą perleidimą.

Dėl delspinigių apmokestinimo

Sankcijos už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ar pavėluotą vykdymą (delspinigiai, baudos), sumos, išmokamos investuotojui už suteiktas garantijas, palūkanomis nelaikomos.

Todėl vadovaujantis GPMĮ 22 straipsnio nuostatomis, delspinigiai bei baudos už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą (paskolos palūkanų nemokėjimą arba pavėluotą mokėjimą) yra priskiriamos A klasės pajamos.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, delspinigiai už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą (paskolos palūkanų nemokėjimą arba pavėluotą mokėjimą), vadovaujantis GPMĮ 6 straipsniu, yra apmokestinami 15 proc. pajamų mokesčiu.

Paklausime nurodytu atveju minėtus delspinigius fiziniam asmeniui (investuotojui) taip pat išmoka pati Platforma. Todėl 15 proc. pajamų mokestį nuo priskaičiuotos delspinigių sumos išskaičiuoja ir šias išmokas bei išskaičiuotą pajamų mokestį Formoje FR0572 deklaruoja išmoką išmokantis asmuo, t.y. Platforma.

Viršininko pavaduotoja

Vilma Vildžiūnaitė

